

РОЗБУДОВА ЄДИНОГО ВІДКРИТОГО ІНФОРМАЦІЙНОГО ПРОСТОРУ ОСВІТИ ВПРОДОВЖ ЖИТТЯ

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ ДРУГОГО МІЖНАРОДНОГО НАУКОВО- ПРАКТИЧНОГО WEB-ФОРУМУ

25–27 березня 2020 року

Випуск 2

Київ–Харків

*Рекомендовано до друку та впровадження в практику освіти Вченою радою
Української інженерно-педагогічної академії,
протокол № 12 від 14 квітня 2020 року*

Рецензенти:

Лавров Євген Анатолійович, доктор технічних наук, професор, професор кафедри комп'ютерних наук Сумського державного університету, м. Суми, Україна;

Лазарева Тетяна Анатоліївна, доктор педагогічних наук, професор, професор Української інженерно-педагогічної академії, м. Харків, Україна;

Стецюк Богдан Романович, доктор юридичних наук, професор, завідувач кафедри права та правового регулювання авіаційної діяльності Льотної академії Національного авіаційного університету, м. Кропивницький, Україна.

Розбудова єдиного відкритого інформаційного простору освіти впродовж життя (Forum-SOIS, 2020): збірник матеріалів II Міжнародного науково-практичного WEB-форуму (м. Київ-Харків, 25-27 березня 2020 р.); [упор. М. Л. Ростока; ред. кол. : М. Л. Ростока, Т. С. Бондаренко, В. Е. Лунячек, О. В. Баніт, А. В. Селецький, А. Г. Гуралюк, О. А. Блажко, Т. А. Лугова]. Харків : Вид-во «Мадрид», 2020. Вип. 2. 350 с.

У збірнику зосереджено матеріали II-го Міжнародного науково-практичного WEB-форуму «Forum-SOIS, 2020», що відбувся 25.03.-27.03.2020 року на засадах спільної діяльності основних організаторів – Української інженерно-педагогічної академії, відділу наукового інформаційно-аналітичного супроводу освіти Державної науково-педагогічної бібліотеки України імені В. О. Сухомлинського, Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна Національної академії педагогічних наук України, Громадської організації «Школа адаптивного управління соціально-педагогічними системами» та інших навчальних закладів і освітніх установ України і зарубіжжя, у т. ч. представників Болгарії, Грузії, Італії, Молдови, Румунії, Польщі, Португалії, Словаччини, США, Узбекистану тощо. Матеріали форуму призначені для наукових працівників, докторантів, аспірантів, магістрантів, викладачів і студентів закладів вищої освіти, педагогів і керівників закладів системи професійної освіти й навчальних підрозділів підприємств, а також роботодавців, управлінців, законодавців і політиків, всіх тих, хто зацікавлений у поліпшенні якості підготовки підростаючого покоління в умовах єдиного відкритого інформаційного простору освіти впродовж життя.

Автори цього збірнику несуть відповідальність за достовірність, унікальність, ергономічність і релевантність до тематики власне поданої публікації.

УДК 37 (371:004)

*© Правовласник
© УІПА, 2020
© Автори публікацій, 2020*

Хлебнікова Таліна, Григораш Віктор⁴¹

Харківський національний педагогічний університет імені Г. Сковороди,
м. Харків, Україна; e-mail: talinahlebnikova@ukr.net, vickhar1962@gmail.com

ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ В УМОВАХ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ НА ЗАСАДАХ ОСОБИСТІСНО ЗОРІЄНТОВАНОГО ПІДХОДУ

Системоутворюючою якістю особистості є суб'єктність, тому організація особистісно зорієнтованого навчання має будуватися на основі індивідуальної освітньої програми, яка враховує соціально-педагогічний досвід особистості в процесі навчання і сприяє реалізації рівневої стратегії, диференціації та індивідуалізації, що забезпечує елективність у виборі змісту, методів і форм навчання.

Ключові слова: особистісно зорієнтоване навчання, суб'єктність, суб'єктний досвід, соціально-педагогічний досвід.

Системообразующим качеством личности является субъектность, поэтому организация личностно ориентированного обучения должна строиться на основе индивидуальной образовательной программы, учитывающей социально-педагогический опыт личности в процессе обучения и способствующей реализации уровневой стратегии, дифференциации и индивидуализации, обеспечивающей элективность в выборе содержания, методов и форм обучения.

Ключевые слова: личностно ориентированное обучение, субъектность, субъектный опыт, социально-педагогический опыт.

The backbone quality of personality is subjectivity, therefore, the organization of personal-oriented education should be based on individual educational program which takes into account socio-pedagogical experience of person in educational process and contributes to implementation of strategy levels, differentiation and individualization, provides electivity in content choice, methods and forms of studying.

Keywords: personal-oriented learning, subjective experience, socio-pedagogical experience, individual educational program.

Основним завданням післядипломної освіти є забезпечення професійно-особистісного розвитку педагога на засадах особистісної педагогіки. І. Якиманська розглядає суб'єкта навчання як особистість, системостворювальною якістю якої є суб'єктність. Зміст суб'єктного досвіду залежить від попереднього досвіду життя особистості, його перетворення під впливом різних джерел інформації та навчання. Саме тому, на думку С. Яценко [3], сучасна освіта, зокрема в контексті організації особистісно зорієнтованого навчання, може й має закладати засади розуміння світу як динамічно змінного, у якому особистість перебуває в стані постійного творення цього світу і самої себе. Під час організації навчальної діяльності здобувачів освіти в умовах післядипломної освіти будуємо освітній процес із урахуванням

---

⁴¹ © Хлебнікова Таліна (Khlebnikova Talina), Григораш Віктор (Grygorash Viktor)

провідного типу суб'єктного досвіду, урахуваючи особливість сприйняття ситуації, мотивацію, особистісну орієнтацію, конструктивність, здатність контролювати власні дії, засоби самовираження, самореалізації в динаміці навчальної ситуації, доцільність використання провідного типу суб'єктного досвіду в конкретній навчальній ситуації, результативність використання цього досвіду в навчальній ситуації [2].

Навчання не стільки задає вектор розвитку, скільки створює для цього всі необхідні умови, і його мета полягає не в плануванні загальної, обов'язкової для всіх лінії розвитку, а в тому, щоб допомогти кожній особистості, урахувати її досвід пізнання, допомогти вдосконалити свої індивідуальні здібності, розвиватися як особистість. На нашу думку, технологія організації особистісно зорієнтованого навчання здобувачів освіти в умовах післядипломної педагогічної освіти має включати: етап діагностики соціально-педагогічного досвіду; етап організації диференціації навчання на основі індивідуальних освітніх програм; аналітично-корекційний етап [1].

В умовах реалізації особистісно зорієнтованого підходу в закладі післядипломної освіти набуває значення навчання на основі диференціації навчального процесу. Технологізація особистісно зорієнтованого процесу передбачає підбір дидактичного матеріалу й розроблення методичних рекомендацій для його використання, конструювання типів навчального діалогу, навчального тексту, форм контролю за особистісним розвитком здобувачів освіти під час оволодіння знаннями. Дидактичне забезпечення дає можливість реалізувати принцип суб'єктності та правильно побудувати особистісно зорієнтований процес.

Організація навчальної діяльності відбувається з урахуванням мотивів навчання, які можуть бути однакові для здобувачів освіти всіх груп і враховувати специфічні мотиви, а це передбачає розроблення індивідуальних освітніх програм із урахуванням актуальних проблем стосовно тієї чи іншої категорії здобувачів освіти і дозволяє диференціювати навчальний процес. Індивідуальні освітні програми мають бути доповнені певними темами, курсами, формами, методами проведення занять (лекції, семінарські, лабораторні заняття, дискусії, «круглі столи», ділові й рольові ігри, моделювання, практикуми з проблеми, що цікавлять певну групу здобувачів освіти). Особливу увагу необхідно приділити розробленню тематики та змісту спецкурсів, щоб уникати будь-якої випадковості й виконувати функцію задоволення потреб здобувачів освіти.

Використані джерела:

- 1. Хлебнікова Т. М. Організація особистісно зорієнтованого навчання в системі післядипломної педагогічної освіти : монографія. Харків, 2019. 128 с.*

2. Якиманская И., Рыжухина И. Предмет анализа – субъективный опыт. Директор школы, 1999. № 8. С. 54–55.
  3. Яценко С. Л. Особистісно орієнтоване навчання: теоретичний та прикладний аспекти. Проблеми освіти : наук-метод. зб. Київ, 2015. Вип. 85. С. 231–237.
-

Юда Лариса⁴²

Національний університет «Чернігівський колегіум» імені Т. Г. Шевченка,
м. Чернігів, Україна; e-mail: lbrachernigiv@ukr.net

ОСВІТА ВПРОДОВЖ ЖИТТЯ ЯК ЧИННИК ГЕНДЕРНОЇ РІВНОВАГИ

Автором запропоновано аналіз гендерної складової соціального процесу, а саме такої як освіта впродовж життя.

Ключові слова: освіта впродовж життя, гендерна рівність, компетентності.

Автором предложен анализ гендерной составляющей социального процесса, а именно такой как образование в течение жизни.

Ключевые слова: образование в течение жизни, гендерное равенство, компетентности.

The author offers an analysis of the gender component of such a social process as lifelong education.

Keywords: lifelong education, gender equality, competencies.

Цивілізаційне ставлення до гендерної проблематики у сучасній Україні є ознакою системних перетворень та ілюстрацією процесу формування гендерної свідомості. Що, у свою чергу, сприяє встановленню гендерної рівності як провідної стратегії розвитку кожної без винятку країни.

Реалізація принципу гендерної рівності передбачає створення належних умов для реалізації соціально-рольового статусу як жінок так і чоловіків. «Рівність соціальних статей насамперед зумовлена рівністю їхніх прав та свобод і рівністю можливостей» [1, с. 292].

Важливим чинником соціальних перетворень, спрямованих на суспільний прогрес, на створення умов для представників обох статей для збалансованості можливостей їх розвитку, для подолання усіх форм історичної несправедливості щодо ставлення до них і оцінки результатів їхньої діяльності, забезпечення умов для саморозвитку й самовираження жінки й чоловіка у різних сферах діяльності є освіта впродовж життя.

Адже, метою даної розвідки передбачається аналіз гендерної складової такого соціального процесу, як освіта впродовж життя, та обґрунтування її ролі й значення у формуванні професійних, соціальних та особистісних якостей, набуття необхідних умінь і навичок чоловіків і жінок. Зазначимо, що сучасна наука має низку фундаментальних праць, присвячених дослідженню проблем

---

⁴² © Юда Лариса (Yuda Larysa)